

กำนันกับปัญหาการปกครองตำบล

นายสุนจน์ รอดเรือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-581-857-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018387 117005219

KAMNAN AND PROBLEMS OF TAMBON ADMINISTRATION

Mr. Supoj Rodreang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-857-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

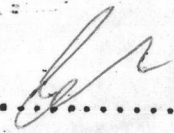
กำหนดกับปัญหาการปกครองตำบล
นายสุนนท์ รอดเรือง
การปกครอง
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

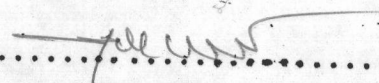
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุง สุกภาพ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุกจิตธนารักษ์)

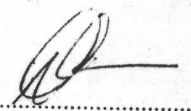

นายสุพจน์ รอดเรือง : กำนันกำนันปัญหาการปกครอง (KAMNAN AND PROBLEM OF
TAMBOI. ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. 193 หน้า.
ISBN 974-581-857 7

ปัญหาเกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมในชนบทที่ผลกระทบต่อการปกครองในระดับตำบล
ของกำนัน ดังนั้นจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการปฏิบัติหน้าที่ของ
กำนันในปัจจุบัน อันได้แก่ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านสังคมสถานความประพฤติ และปัญหา
บางประการของตัวกำนันเอง ตลอดจนไปถึงการบ่มารุณขวัญในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ในปัจจุบันนี้ยังไม่เคยปรากฏว่าได้มีการศึกษาหรือชี้ให้เห็นถึง
ปัญหาของกำนันโดยทั่วไปอย่างจริงจังอันจะเป็นผลประโยชน์แก่ส่วนร่วมในอันที่จะได้ทราบถึงปัญหา
ซึ่งจะได้นำมาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก

ปัญหาในการปกครองตำบล ดังผู้เขียนจะได้นำข้อเท็จจริงตามกฤษฎีกาแห่งตำบลกฎหมายที่เป็นอยู่
ในขณะนั้นและจากประสบการณ์ในขณะรับราชการในตำแหน่งปลัดอำเภอในส่วนภูมิภาคมาชี้ให้เห็นถึงปัญหา
ที่กล่าวมาแล้ว มาเสนอตั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแก้ไข และปรับปรุงอันจะก่อให้เกิดผลดีต่อ
ทางราชการ และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ต่อไป

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อผู้เขียน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C330160 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD : KAMNAN/TAMBOL/PROBLEMS

SUPOJ RODREANG : KAMNAN AND PROBLEMS OF TAMBON ADMINISTRATION.

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PRICHA HONGSKRAILERS, 193 pp.

ISBN 974-581-851-7

The problem resulted from the social change in the rural area has considerably affected the tambol (commure) notably those related to the efficiency in administration and development.

Tambol is thesis attempts to address the problem of the tambol and the guidelines in coping with various constraints of kamnan headman in fulfilling his functions. These include not only political, economic and social areas but also the kamnan headman itself.

It is well aware that the problems has not yet been seriously studies for a long time. Therefore the study will be beneficial to public for a better understanding and the consideration of a better solution.

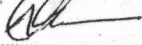
The writer will state the problem of tambol administration from the fact provided in the current law regulation and from his experience in serving as assistant district officer in the rural are. Thus it will be advantage in development and improving the tambol administration, the government service and the Local administration department.

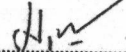

ภาควิชา การปกครอง

สาขาวิชา การปกครอง

ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รศ.ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแนวทางในการวิจัย ตลอดไปจนผู้บังคับบัญชา คือ นายอำเภอเมืองนครราชสีมาคุณ บุญสม มินินทร์ยวง ที่ได้ให้โอกาสเวลาในการดำเนินการวิจัย

ทำยนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา - มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สุพจน์ รอดเรือง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง.....	6
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	14
สมมติฐาน.....	15
ขอบเขตของการศึกษา.....	15
วิธีการศึกษา.....	15
วิธีการเสนอเรื่อง.....	16
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2 ประวัติความเป็นมาของกำนันผู้ใหญ่บ้าน.....	18
ประวัติเริ่มจัดการปกครองท้องที่ครั้งแรก.....	23
วิวัฒนาการของการปกครองท้องที่.....	25
ผู้บริหารงานตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่.....	27
กำนันผู้ใหญ่บ้าน นักปกครองท้องที่.....	29
จุดแข็งและจุดอ่อนของระบบกำนันผู้ใหญ่บ้าน.....	37
บทสรุป.....	40
บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาท้องที่.....	42

	อำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่.....	43
	อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๆ	52
	ความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายและระเบียบแบบแผน ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน.....	71
	ปัญหาเรื่องการอบรม.....	75
3	ปัญหาที่มีผลต่อการบริหารงานของกำนัน.....	79
	ลัทธิหรือศาสนา.....	79
	ฐานะทางเศรษฐกิจของสังคม.....	83
	สภาพความประพฤติของสังคม.....	86
	ปัญหาบางประการเกี่ยวกับกำนัน.....	92
	ข้อสังเกต การกำหนดอำนาจและหน้าที่ของกำนัน.....	105
	ข้อสังเกตในการจัดการบริหารตำบล.....	110
	บทสรุป.....	115
4	ปัญหาในการบำรุงขวัญของกำนันในฐานะผู้นำพัฒนาท้องที่.....	120
	ปัญหาการบำรุงขวัญในด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ.....	121
	ปัญหาการบำรุงขวัญในด้านสวัสดิการ.....	133
	ปัญหาการบำรุงขวัญในด้านเสริมสร้าง.....	137
	การบำรุงขวัญเฉพาะกรณีของอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม.....	142
	ข้อมูลสรุปจากการสัมภาษณ์กำนันตามแบบสอบถาม.....	152
	ข้อสรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นของกำนันในประเด็นต่าง ๆ.....	152
	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและอำนาจหน้าที่ของกำนัน...	153

บทที่	หน้า
5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	155
ร่าง พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องถิ่น.....	159
บรรณานุกรม.....	178
ภาคผนวก.....	183
ประวัติผู้เขียน.....	193

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงความคิดเห็นในการตั้งกำนัน.....	9๘
3.2	แสดงความคิดเห็นของกำนันเรื่องอายุของผู้ที่จะเข้ารับ ตำแหน่งกำนัน.....	100
3.3	แสดงอายุขณะเข้ารับตำแหน่งกำนัน.....	101
3.4	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาดำรงตำแหน่ง.....	104
4.1	แสดงอัตราเงินตอบแทนตำแหน่ง เดิมกับอัตราเงินตอบแทน ตามระเบียบใหม่.....	122
4.2	แสดงการศึกษาของกำนัน.....	138
4.3	แสดงเขตการปกครองของอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม.....	144
4.4	แสดงเขตการปกครองของอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.....	146
4.5	แสดงอาชีพของกำนัน.....	147
4.6	แสดงรายได้ต่อเดือนของกำนัน.....	148
4.7	แสดงสวัสดิการของกำนันที่ต้องการ.....	149
4.8	แสดงการศึกษาคุณวุฒิของกำนัน.....	150
4.9	แสดงผลการได้รับการศึกษาอบรม.....	151
5.2	แสดงความคิดเห็นชอบเขตการปกครองของราษฎร.....	173